

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.44
Pol leta 2.24
Četrt leta 1.14

Pri oznanilih in tako tudi pri „poštanicah“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na starem trgu in v mnski ulici in pri opravniku v prodajalnici G. Likarja v semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi in naročnina naj se pošlje opravištvu „Soča“ Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Govor poslanca dr. Gregorca o ljudskih šolah na Koroškem in Štajerskem in o nemškem šulvereinu.

(V državnem zboru dne 3. maja 1888.)

(Konec.)

Na željo svojega tovariša dr. Viteziča moram še omeniti, da je bil deželni poslanec g. Spinčič s pripravnic v Kopru premeščen na pripravnico za učiteljske v Gorici, in sicer, da bi mu vzeli deželno-zborni mandat. To se je bajd zgodilo na pritožbe društva „Societä pelitica istriana“, ker je g. Spinčič kot okrajni šolski nadzornik neki agitiral za slovansko stranko. Če je to res, je jako značilno za istrske razmere.

Deželni šolski svet nima nobenega zastopnika slovenskega naroda; izročeni smo mu na milost in nemilost.

Deželni šolski nadzornik je še vedno mož, ki nima postavne sposobnosti; na Štajerskem bi namreč eden dveh šolskih nadzornikov moral znati popolnoma slovenski. Ta gospod pa toliko zna slovenski, kar jaz španjski ali kitajski.

Za slovenski del Štajerskega je v Mariboru učiteljska pripravnica, a ta še vedno ni vravnana po vzgledu one v Ljubljani, akoravno smo že večkrat zahtevali. Nastavljena sta dva okrajna šolska nadzornika za šest let, proti katerima smo v deželnem in državnem zboru naveli opravičene pritožbe. Oba sta agenta nemškega šulveraina, eden je celo ikonoklast, ker je ukazal več svetih podob odstraniti iz ljudskih šol v celjskem okraju z besedami: „Jaz bom že pokazal, da duhovniki nimajo ničesa opraviti v šoli“. Slovenske učitelje preganjajo in prestavljajo. Ako je slovenski učitelj kot strokovnjak izvoljen v okrajni šolski svet, ne potrdijo ga. Odpadnikom pa grede na roke in jim hitro priskrbé službene doklade.

Slovenska prisplovia pravi: Kri ni voda. Navzlic vabam z jedne, in pretenju z druge strani ostala je večina slovenskih učiteljev zvesta materinščini, zvesta narodu svojemu; ni se dala zapeljati v izdajstvo svojega ljudstva, nepokorščino državnim postavam in kupčijo z dušami. To bodi povedano na čast tem učiteljem.

Da bi še ta upor premagali, sklenil je deželni zbor v Gradci izjemno postavo in § 15 deželne postavne od 17. maja 1887 tako prenarodil, da je deželni šolski svet dobil neomejeno pravico, predstavljati učitelje „iz službenih ozirov“. Da, Schreiner je odkritosrčno rekel, zakaj je sklenjena ta izjemna postava, namreč proti onim slovenskim učiteljem, ki v slovenskih šolah ne učé dovolj nemščine.

Torej morajo učitelji zgubiti pravico neodvisnosti, šolska občina pa pravico, vplivati na nameščenje učiteljev, samo da bi bil učitelj pokorno orodje ponemčevalnega deželnega šolskega sveta v Gradci. Dalje naj bi se na mahljaj zatrla slovenske šole na Štajerskem. Z odlokom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 22. februarja 1887, št. 823 proglasili so vse slovenske šole na Štajerskem za nemške učilnice z jednorazrednimi ljudskimi šolami. L. 1882. imeli smo na Štajerskem 526 nemških, 160 slovenskih in 75 nemško-slovenskih šol; sedaj so vse nemške šole, v katerih je nemščina obligaten predmet, v višjih razredih celó poučni jezik. Po škofijskih šematizmih je 420.000 Slovencev na Štajerskem, 130.000 na Koroškem, torej skupaj 550.000. In ti so v dovetletni dobi Taaffe-Stremayr-Courad-Gautsch tako daleč prišli, da nimajo nobene slovenske šole več. Kar smo dobili za Bachovega absolutizma, to sedaj izgublamo.

In kaj reče c. kr. naučno ministerstvo k temu upijočemu rušenju postav po štajerskem deželnem šolskem svetu? Navadno molči. O tem sem že enkrat govoril. Tudi so gospodje poslanci dr. Poklukar in tovariši dne 18. oktobra 1887 v interpelaciji naravnost zahtevali, naj naučno ministerstvo razveljavi odlok deželnega šolskega sveta v Gradci. Toda še odgovora niso dobili. Iz mojega volilnega okraja je 11 občin vložilo pritožbe proti odloku, toda zastoj; še sedaj niso rešene.

Sitno je sicer za naučno ministerstvo tukaj se odločiti, ker gospodov v Gradci noče razžaliti, torej tudi ne razveljaviti odloka, in na drugi strani tudi ne odbiti prošnje prosilcem. Zato so odlašali in, kakor je bilo včeraj povedano, rešili samo jedno pritožbo, namreč ono, ki jo je vložila šolska občina v Šmarinah.

Priznati moram, da se rešenje pritožbe precéj in le z malimi izjemami strinja z besedo in smislom člen. XIX. državne temeljne postavne Naučno ministerstvo namreč izjavlja, da ima na ljudski šoli v Šmarinji slovenščina veljati kot poučni jezik, nemščina pa se more učiti kot neobligaten predmet od 3. leta naprej. S tem pa ne morem biti zadovoljen, ker to je odgovor le na jedno pritožbo. Manjka še odgovorov na deset drugih prizivov in pritožeb. Prav za prav dolžan je naučni minister razveljaviti vso odredbo, ker se je sam prepričal — dokaz je v odgovoru na pritožbo — da odredba popolnoma nasprotuje državnim temeljni postavi. Toda on tega ni storil in tako sili morda še 300 šolskih občin, naj pošljejo pritožbe. Jaz mislim, da bi bilo pripravneje takoj razveljaviti odredbo.

O tej reči imam le še jedno opazko. Gospod naučni minister je ravno tako kakor predsednik deželnemu šolskemu svetu štajerskemu s službeno prisego obljubil izvrševati državno temeljno postavo. Zalostno bi bilo, ko bi ti visoki uradniki ne bili zadovoljni, da sami ne izpolnjujejo državnih temeljnih postav, temveč še svojim podrejenim uradnikom ukazujejo isto storiti, ko bi očitno širili nepokorščino. To bi bila korupcija, ki bi od zgoraj se širila mej narod.

Tako se godi nam Slovincem! Mi smo prvi slovanski narod, ki je prišel pod žezlo cesarske hiše Habsburg-Lothringen. Zvesto smo udani tej prevzvišeni hiši že nad 600 let. Nikoli nismo se vdeležili nobene vstaje. Sinovi našega naroda so se vdeležili skoraj vseh bojev ter žrtvovali kri in premoženje za to prevzvišeno cesarsko hišo.

Zato mislim, da nismo zaslužili, da tako z nami postopajo, da niti v deželah, kjer ne prebivamo raztreseni, marveč vkupno živimo, ne smemo imeti jedne čisto slovenske enorazrednice. (Prav res! na desnici.)

Ljudska šola je prvo odgojevališče za narod, in to zlorabijo, da nas ponemčujejo.

To nasprotuje državnim temeljni postavi in krasnemu geslu: „Viribus unitis“, ki zahteva najprvo združenje vseh sil, vseh narodov. Ponemčevanje, ki nam usiljuje, je proti veri, morali in človekoljubju. Tu veljajo besede nemškega pesnika in modrijana Herdera: „Večje škode ne moreš storiti narodu, kakor če mu vzameš njegov narodni značaj, posebnosti rodü in jezika“. Ali ljubi kateri narod kaj bolj od jezika svojih očetov? V njem je bogastvo njegovih misli, izročil, zgodovine, vere in načel življenja, v njem je njegova duša, njegovo srce. Kdor narodu jemlje jezik, kdor ga sramoti, ta se pregreši nad neumrljivim imetjem, katero bi morali od starišev podedovati otroci in unuki.

Ponemčevanje je v resnici proti veri, morali in človekoljubju; nasprotuje tudi programu te vlade, kajti dne 8. oktobra 1879 je slovesno proglasila v prestolnem govoru: „Duševne in gnetne koristi vseh narodov države z enako skrbjo gojiti, to si bode moja vlada vedno prizadevala.“

Ponemčevanje končao nasprotuje stališču, poklicu in nalogi avstrijsko-ogrske države. Znano je da ravno sedaj trudimo pridobiti si simpatije slovanih narodov na Balkanu. Toda nam ne bodo verjeli, ako bodo morali videti, da z njihovimi slovanskimi brati tukaj v Avstriji pogosto postopajo, kakor z brezpravnimi Heloti. (Poslanec dr. Vitezič: Prav res!)

Pravijo, da bode vojska s slovansko velevlastjo. Mi Jugoslovani gotovo ne želimo te strašne vojske, ker bi ne bila na korist naši državi, marveč Anglji. Ko bi pa vendar ta nesreča nas morala zadeti, moram reči, da je to najslabše pripravljane za vojsko, ako morajo avstrijsko-ogrski Slovani po dolgotrajnem čakalju prevaravati in razjarjeni reči: Dokler

bota grof Taaffe in gospod Tisza duševne koristi slovanskih narodov prepuščala takim naučnim ministrom in šolskim oblastim kakor doslej, imajo avstrijsko-ogrski Slovani malo upanja najti pravico. Bog pomagaj in poboljšaj, posebno pa našega ministra gospoda pl. Gautscha! (Dobro! Dobro! na desnici.)

Dopisi.

V Gorici, 20. julija. — (Cesarska slavnost v Selu.) Kakor so pokazali vrli naši Brici se sijajno slavnostje v Kojskem 24. pret. m. svojo narodno zavest in nerazrušljivo zvestobo do presvitlega cesarja in njegove preslavne rodovine; tako so bo mogla ponašati Vipavska stran še pozna leta s prekrasno svečanostjo, ki se je vršila v enak namen 15. t. m. v Selu, zemljepisnem središču Vipavske doline. Povol slavnosti dalo je Selesko „Bialno društvo“, katero je prevzelo tudi odgovornost za gmetno stran veselice; a delovala je pri slavnosti vsa Vipavska stran, bodisi s tem, da je pomogla v gmetnem oziru, bodisi, da jo sodelovala pri izvrševanju programa, bodisi, da se je udeležila slavnosti po svojih korporacijah in posameznikih ter tako pomogla se svojo navzočnostjo in z vidno edinostjo v namenih in težnjah k sijajnemu vspelu te veselice, k navdušenemu izrazu zvestobe in udanosti do Nj. Veličanstva.

Duševno voditeljstvo Selske veselice imeli so Selski najbližnji sosedje Černičanje, ki spadajo pod eno županijo. Ondašnji nadučitelj g. Sternad z gozdnim uradnikom g. Kr. om in drugimi tovariši osnoval je program ter poskrbel, da se je odlično vršil. Naj bo tema gospodoma uže tukaj izrečena najproščnejša in zaslužena zahvala. Tudi g. župan Fr. Leban bil je slavnosti od prvega začetka naklonjen in ud „Bralnega društva“ v Selu prof. Berbuč sodeloval je po svoji moči. Razni drugi rodoljubi duhovskega in svetnega stanu pripomogli so mnogo k patrijotičnemu podjetju z navduševanjem in zadržanjem, da se udeleže slavnosti ter da bodo delali za njo po svojih močeh v pristopnih krogih. V duševnem oziru bilo je tedaj mnogostransko sodelovanje, če tudi se ni v vseh svojih potezah kazalo tudi na zunaj. Posebno hvalo zaslužijo v tem oziru pevec iz Prvačine in Rifemberga, ki so bili od prvega početka navdušeni za to misel. Doberšna udeležitev obečevala se je tudi z ajdovske izhodne in goriške zahodne strani.

Do slavnostnega dne bil je izid radi vedno menjajočega se vremena in nekaterih težav še vedno negotov. Še le ko so v nedeljo začeli prihajati prvi sosedi, ojačilo se je Selcem srce in začeli so upati, da bodo imeli lep dan. In došli so v resnici v praznično olepšano vas slavitelji in gosti iz vseh krajev in kotov Vipavske doline. Prvačina, Dornberg, Rifemberg, Šmarje, Ajdovščina, Križ, Lokavec, Žablje, Kamnje, Černičje, Batuje, Šempas in drugi kraji poslali so svoje zastopnike. Tu si videl zbrano duhovščino iz navedenih krajev (in še drugih), dalje župane, učitelje, občinske starišine in nebrojno ljudstvo vseh vrst. Iz Ajdovščine je prišlo nad 50 udov „Rokodelskega podpornega društva“ z društveno zastavo, na čelu mu predsednik g. Angel Casagrande. Tako tudi kakih 100 udov Lokavškega podpornega društva z zastavo in predsednikom g. Fr. Hmelakom. Krasno je bilo videti korakati krepke mladenče in može za narodno zastavo na slavnosten prostor. Tudi Černičski sosedje prikorakali so pod svojo zastavo in iz Šempasa pripeljalo se je od 20 do 30 mladenčev in mož k redki slovesnosti. Najbolje družine po Vipavskem bile so zastopane po mnogih tudi ženskih svojih članih in iz Gorice nabralo se je prav lepo število društvenikov podpornega društva in Sokola z njih družinami pod začasno zastavico.

Prihajajoča društva pozdravljali jo predsednik Selskega društva g. Fr. Bavčar, med tem ko so topiči krepko pokali. Došle Goričane pozdravili ste tudi društvi iz Ajdovščine in Lokavca. V imenu Sokola, ki

je bil ta dan prvič v svoji sokoleki obleki, odgovarjal je g. Obizzi iz Gorice. Podporno društvo vodil je predsednik dr. Gregorčič. Goričani so bili uže v Čarničah jako prijazno sprejeti. Na občinskem uradu vihrala je narodna in cesarska zastava. Z godbo in zastavami napoti se vsa mnogobrojna množica po teh pozdravih proti mali cerkvi sv. Mihela v Selu. Le majhen del navzočih mogel je v cerkev; drugi so morali biti zunaj cerkve na mehki travi in na poti. Vodja duhovskega semenišča v Gorici, monsignor dr. Gabrijeljčič, imel je litanije in blagoslov. Stregla sta mu domači župnik č. g. Fr. Goljevsček in Križki kaplan č. g. J. Mesar. Druga duhovščina, na čelu jej pred. gosp. dekan čerški, je bila zbrana v žagradu. Ko zapojejo pred altarjem zahvalno pesem, oglasijo se zvonovi in topiči se razlegajo daleč okrog; na koro pa nadaljujejo pevi lepo pesem do konca. Po končanem cerkvenem opravilu začne se ljudstvo suti na slavnosten prostor. Naprej je šla godba, potem došla društva s svojimi zastavami in ljudij brez števila.

Na prostoru za hišo g. A. Berbuča imela se je vršiti slavnostna beseda. Prostor je nekoliko ozek, a dolg; toliko večje je bilo število zbranega naroda. Cenili so ga na razna števila; a gotovo je bilo nad 1000 ljudij zbranih na slavnostnem prostoru. Besedo počeštil je s svojo navzočnostjo tudi državni poslanec dr. Josip vitez Tcnkli, ki je bil pričujoč pri nekaterih točkah veselicega programa. Okolo 6. ure začela je beseda. Prva je zagodla Pervaška godba s svojo splošno znano spretnostjo. Sledil je slavnostni govor, ki ga je imel deželni poslanec dr. A. Gregorčič. Navzoči rodoljubi so poslušali odkritih glav, ko jim je govornik opisoval koristi monarhične vladarske oblike ter osvitloval razne dobroto, katere nam je donesla ustava, dana po presvetlem cesarju Francu Jožefu I. Mogočen trikratni živio! zaoril je iz tišoč gl po končanem govoru na slavo štiridesetletnega vladanja Nj. Veličanstva. Pevski zbor zapel je na to neposredno cesarsko kantato Hribarjevo, katero je poslušalo zbrano občinstvo stojé in odkritih glav. Na to je deklamovala Gregorčičeva „Domovini“ g. čna Bavčarjeva, hči predsednika „Bralnega društva“ Selškega, ki je s svojim prijetnim glasom, primernim povdarjanji in kretanji splošno dopadla. Vilharjevo „Našo zvezdo“ je možki zbor jako lepo izvršil; slišali so se glasovi: još, još; ali čas ni dopustil, da bi se skládna ponovila. Igra „Sam ne vé, kaj hoče“ vzbudila je mnogo smeha in se je prav dobro predstavljala. Hvala vem igralcem in igralkam. Prolep je bil dvospjev „Sajkaš“, katerega sta pela g. Sternad in Kr. Občinstvo je bilo kar očarano in ni prenehalo ploskati, dokler se ni vsaj deloma ponovil. Gospodična Olga Fabijani, ki je deklamovala Gregorčičevo „Rabeljsko jezevo“, pokazala se je pravo umetnico v deklamovanji in si je priborila priznanje vsoga pričujočega občinstva. Šel je le eden glas od ust do ust, da enaka deklamacija se ni še slišala na naših odrih. Pevski zbor Pervaški, pomnožen z nekaterimi drugimi pevskimi močmi, pokazal se je pravega mojstra v vseh točkah; tako tudi v Jenkovem „Napreju“, s katerim se je beseda končala. Jako zadovoljnega obraba in sreča zapustil je vsakdo slavnostni prostor po tolikem duševnem užitku, kdor ni ostal še dalje tam pri banketu ali večerji. Med besedo došla je prelepa brzojavka naslednje vsebine: „Službeno zadržani kličemo od obalov sinje Adrije: Slava društvu, slava sodelovalcem, slava Francu Josipu L. Kosovel. Rojec. Ples, župan. Kocijančič, učiteljica. Strainz, carinski uradnik.“

Mnogo ljudstva je odšlo po besedi, a mnogo ga je še ostalo pri banketu in večerji, oziroma domači zabavi, ki se je vršila iko prijetno. Mnogo gostov iz Gorice, iz Ajdovščine, Rifemberga, Lokaveca in drugih krajev ostali so še v veseli in jako prijetni družbi. Krčmarji so se počezno trudili, da bi počezno postregli, in občinstvo bilo je v obče z njimi prav zadovoljno. Rifemberški, Štursko-Ajdovski in Pervaški pevci, oziroma gošči so vsako toliko občinstvo razveseljivali s krasnimi skladbami. Razume se, da tudi primernih napitnic ni manjkalo. Prof. Berbuč napil je presvitlemu cesarju, župan Leban pa cesarski hiši; Ero. Klavžar Vipavcem, dr. A. Gregorčič „Bralnemu društvu“. Za prvo napitnico sledili so brezkončni živio! potem pa cesarska pesem in Hej Slovenci!, kateri so peli vsi navzoči stojé in razkritih glav. G. Ličen napil je Goriškemu „Sokolu“ in drugi drugim. Potekel je čas, da sami nismo vedeli, kdaj in kako, in treba je bilo misliti na odhod. Prej so izpuščali še rakete, ki so se jako lepo podajale na tako slavnosten večer. Po malem se je družba razhajala in slednjič je postalo tiho na mestu, na katerem je bilo prej toliko življenja in navdušenosti. A vsakdo si je ohranil preprijeten spomin na cesarsko slavnost v Selu 15. julija t. l.

Iz Brd, 17. julija. — Kodar ima kdo prečbložen zelodec (po briško „štomit“) ponujajo mu zdravniki (deželni in mestni) izvzemši „zagovornike“ kot zdravilen pripomoček „grenke kroglice“, ktere imajo to lastnost, da so pri vživanji sicer grenke, a pozneje naredé prijeten okus. Tako pošilja tudi božja previdnost ljudem (posamezno in splošno) „grenke krogli-

ce,“ da se ozdravijo. Tisto jutro po cesarjevi slavnosti v Kojskem poslano je bilo predsedniku slavnostnega odbora na vse zgodaj pismo polno poganjajočih „grenkih kroglic,“ da mu odženejo „sladek spomin“ na lepo patrijotično slavnost. Potroseni Venutijev sladkor je grenkost še povečal. Slavnostni odbor je prvi dan po slavnosti sklepal račun ter se radostno spominjal prejšnjega dne, toda kmalu prinese nekdo polno trombo „grenkih kroglic,“ katere je vsiloval slavnostnemu odboru, dokler mu ni predsednik zažugal s tožbo na podlagi kazenskega zakonika. In ta toča, ki je dne 12. popoldno toliko lepega grozdja, sadja, žita pobila, ali ni podobna prav „grenkim kroglicam?“ Oda pašča grenko žalost za seboj, kor izpraznjuje kašče in kleti. Bog varuj uas takih grenkih kroglic.

Prijetno kroglice, ki ne ranijo srca, ampak je navdušijo za vse dobro in vzvišeno, so krasne besede, katere smo slišali pri omenjeni slavnosti, posebno besede, izrečene našim Bricem po bratu Hrvatcu, ki se glasé: Vi, braneč in časteč svoj jezik, svojo narodnost, svojo domovino pro i vsakemu in pri vsakom, branite ob enem Nj. Veličanstvo cesarja in kralja in njegovo prejasno rodovino!

Iz Brd, 18. julija. — Toča je zadela vsa gorinja Brda; pribobnala je z višav za Cedadom, pri Merniku in Dolenji prestopila na avstrijski tla ter zmagonosno divjala črez Skrljevo, Hlovnik, Kožbano, Nozno, Krasno, Vrhovlje, pa črez Slavče, Gradno, Višnjevk, Vedrijan, Imonje, Črtaza, Šmartno, Kojsko, Snežatno do Št. Mavra. Povsod je mnogo škodovala, zlasti okoli Šmartnega. Kljub tej nesreči se plesi no odpuste, cerkve ne pólajo. Lahkomiselno si pripoveduje naše nižje ljudstvo babjeverne pravljice o nastanku in preходу toče ter se ne zmeni za pravi podak. Babjevstvo je (bodi mod oklepi) povedano, nekaterim možem studence lepih dohodkov in vir mržnja do dušnih pastirjev. Bog nima pri takih modroslovcih nikakega gospodarstva nad stvarmi. — Pri takih gotovo nimajo „grenke pile“ nič vpeha — iztreznila jih bude le smrt. V ponedeljek (dne 18. t. m.) zgodaj pred dnevom poteguje nekdo zvonček pri farovžu v Gradnem, da izkličé g. vikarja. Vstavši prša: „Kdo ste?“ „Jaz sem.“ „Od kod ste?“ „Z Noznega sem.“ „Kaj hočete?“ „Naj grejo pokopat mojo ženo.“ „Kdaj je umrla?“ „V soboto.“ „Ali imate vse pripravljeno?“ „Vse.“ Zadnja beseda se ni zdela povsem verjetna, vendar se pripravlja g. vikarj na odhod v podružnico, eno uro oddaljeno.

Prišedši v Nozno pred hišo tega ki je klical, izve, da ni za pokop nič pripravljeno razun deščeno hišice, katero je zunjanec zbil. Vaščanje niso hoteli niti zveniti za ranjco, niti groba kopati, niti nositi jo. Zakaj tako? Kor ni ranjca marala za cerkev ter kljub opominom dobrih sosedov in vikarjevih vedno opuščala nedeljske svete maše, niso ji sosedje marali pomagati na cerkveno pokopališče v Noznem. Dolgo je trajalo, predno so bili sosedje sklicani in prigovorjeni za pomoč. Ob 11. uri še le so jo prinesli k podružnici sv. Petra in Pavla. Tako je tej ženi naklonila osoda tudi po smrti „grenke pile.“

Iz Kostanjevice na Krasu, 11. julija. — Preteklo nedeljo osem dan smo imeli pri nas navadni cerkveni shod. Ljudstva je bilo od vseh stranij veliko, slavnost prav lepa. Slavnost povzdignilo je letošje posebno prav lepo petje, za kar sta se veliko trudila naš gospod učitelj in za petje močno vneti njegov brat c. kr. naš poštar. Vsi smo jima zato hvaležni. To je prav in hvale vredno. Sliši se, da so tudi čč. duhovniki bili s petjem zadovoljni.

Za veseljem pa pride navadno žalost, tako zgodilo se je tudi pri nas. Tisti dan popoldne obiskala nas je toča, ki je v malo minutah veliko posekala, skorej čez polovico. Malo dnij poprej nam je povodenj napravila viliko škodo, ker je njive razorala in razdrila, druge z grobljo in gruščem napolnila in ne navadno poškodovala polj-ke pridelke, zdaj pa še toča! Reveži smo popolnoma topeni. Te dni prišla je komisija. — Pa vendar naši občinski predstojniki se za to ne zmenijo. Preteklo nedeljo dovolili so ples! Vsi občinarji smo bili temu nasprotni, vse je jamralo — javdalo in prosilo, da naj se ples ustavi, če že ne iz drugega vzroka, vsaj iz sramote, pa zastoj. Kaj se hoče? tako je pri nas. Naši možje, ki inajjo moč in pravico v rokah, se za upitje ljudstva ne brigajo in nimajo zanj sreča. Tudi v ponedeljek so še lajdrali in plesali. Sramota! Saj se mora komisija smijati. In to so občinski očetje!?

En občinar.

Iz tolminskih hribov, 12. julija. — Pred nekaterimi leti smo se goriški Slovenci šteli med najbolj prebujene in delavne, tako da so nam ljubljanski časopisi čestitali; a sedaj je pa stanje naše stanje zaspianega, kilavega, kakor takega, o katerem ne vem, ali tehta svoje moči, ali misli na boljše čase ali misli vse popustiti. Res je, da od l. 1880 se je vlagla na uboge goriške Slovence neka mora, ki jih

tlači k tlom in jim sapo zapira, ali vendar pa taka še ni, da bi se ne mogli ganiti.

Zanašamo se le preveč na pomoč visoke vlade, ktera ima, če ne drugega, včasih vsaj laskavo besedo za nas. Ali sami si moramo pomagati in Bog nam bo pomagal. Združena moč doseže sijajne vpehe. Naše geslo: vse za vero, dom, cesarja ne bo nkdar osramočeno.

Gorica je središče naše dežalice. Tam mora biti tudi narodno središče. Česa nam je razun šole najbolj treba? Da imamo skupno zbirališče, narodni dom v Gorici. Predno ga bomo imeli, vem, da bodo naši hribi še mnogokrat beli in zeleni, ali vendar, če mislimo resno na to zadevo, enkrat se nam uredniči.

Svetovati bi bilo, naj se najprej ustanovi odbor za zidanje narodnega doma, kateri naj bi pa le počasi pozvedel od posameznih rodoljubov, kako globoko bi vsak segnil v žep in koliko bi obljubil posteti za to narodno stvar v petih letih. Tako bi se napravil pregled dohodkov ter bi se lahko brez velikih sitnostij spoznalo, ali je kaj upati ali ne. Če bi se tudi ne upali začeti kaj, bi se vendar iz te poskušnje marsikaj pojasnilo, kar bi v prihodnosti dobro služilo.

Požrtovalnih rodoljubov bi se našlo pri nas in sosednih deželah lepo število.

Toliko v preudarek in sprospeh tega potrebnega narodnega podjetja.

Iz julijskih planin, 16. julija. (Izv. dop.) — Gospod urednik! Dve reči ložita mi na srce; a da me ne bodeta težali še nadalje, moram Vam jih povedati. V nekem dopisu „iz tolminskih hribov“ povedal nam je isti Vaš dopisnik, da mnogi ljudje tožijo, kakor da jim Vaš list donša premalo zanimivosti. O tej zadevi povedal je isti dopisnik nekaj krepkih resnic, ki pač niso v posebno slavo našemu občinstvu. Toda kakošni in kateri so ti ljudje, ki takó govoré? Olgovor: To so taki možaki, ki Vaš list najmanj beró. Le-ti so takó grozno modri, da se jim vse nič-ne zdi, kar prinaša Vaš, ali tudi kak drug list slovenski. „Saj ni nič, saj je takó suha!“ pravijo, a ne potrdujijo se, da bi list brali. Nekaj jih je tudi takih, ki kar brez povoda govoričijo take neslastnosti. — Možjé, ki imajo lepo priliko, da beró mnoge druge veljavne liste slovanske, pravili so nam, da si je „Soča“ v poslednjem času pridobila lepih simpatij v širnem slovanskem svetu. Pripovedali so nam, kako mnogi listi slovanski prinašajo v prevodu celotne članke iz „Soče“ in kakó laskavo se ti listi izražajo o njej. To ni ravno malo! Če si je „Soča“ pridobila v ostalem slovanskem svetu tolikih simpatij, mislimo, da tudi nam, svojim sozemljanom, moro podati kako zrno. In končno tudi to: koliko pa moremo tirjati od tednika, ki ima takó malo predalov, ki so razcepljeni na toliko potreb? Slovenci smo zares „fini“ ljudje; nič nam ni po volji! Jezikoslovje in kritikarstvo, to sta dve naši glavni — hibi! Mi pa voščimo „Soči,“ da bi vedno in vedno krepko zastopala načela, katera vejejo doslej skoro iz vsake številke jasno in razločno. To polagamo na srce „Soči“ sami.

Iz sežanskega okraja, 16. julija. — Dne 9. julija t. l. zbrali smo se k letošnji okrajnej učiteljske konferenci učitelji in učiteljice tega okraja skoro v polnem številu, kajti prisotnih nas je bilo 36. Manjkali so le 4 gospodje duhovniki, katerih postava h konferenci ne sili, in 1 učitelj, ki je bil radi boleznj odsoten.

Ob 10. uri otvori gospod predsednik nadzornik Davorin Sinkovič, profesor v Trstu, zborovanje, pozdravi navzočne učitelje in učiteljice ter imenuje svojim namestnikom v predsedništvu g. Antona Lebana, nadučitelja komenskega. Zapisnikarjem bila sta voljena z vaklikom gg. Verč, učitelj šempolajski, in Jos. Tomsič, učitelj v Skopem. Gospod Kante, voditelj sežanski, imel je nalog, rešiti vprašanje, kako naj učitelj podučuje v računanj po sklepu (Schlussrechnungen). Poročevalec rešil je to nalogo pismeno precej dobro a praktično sè šolsko mladino prav dobro, kajti kritika, katere so se vdeležili gg. Fakin, Anton Leban, Sila, Kosovel in g. nadzornik, bila je ugodna in le mimo grede omenile so se razne nado-statnosti.

Sledilo je poročilo g. nadzornika, ki je bilo radi pomanjkanja časa kratko, a zanimivo. Potem je poročal g. Anton Beniger, nadučitelj tomajski, o točki; „kako je gojiti in utrditi ljubezen in udano št šolske mladine do provzvišene cesarske rodbine in domovine?“ Poročevalec rešil je nalog v splošno zadovoljnost. Na to sta poročala g. Kante in gospodična Pitamic o stanji učiteljske knjižnice in sledila je volitev v bibliotečno komisijo in v stalni odbor.

Gospod nadzornik se na to zahvali gospodom poročevalcem, g. poročevalki in vsem udom konferen- ce, omenivši 40letno vladanje našega presvetlega cesarja Frana Josipa I. ter zakliče „živio“ presvetlemu cesarju. Na to zadoni gromovit trikratni „živio,“ in ves zbor zapoje z navdušenjem in krepkim glasom cesarsko pesem.

K sklepu se še gosp. namestnik Anton Leban zahvali g. nadzorniku za izvrstno voditeljstvo konfe-

renčnih razprav. S tem zaključena je bila konferenca ob 3. uri popoldne.

Potem smo se napotili v „Restaurant Mahorčič“, kajti v želodci je že krulilo, kar je opominjalo, da po duševni hrani je treba tudi telesne. Gospod gostilničar Bizjak nam je, kakor vselej, postregel z okusnim jedilom in prav dobrim „teranom“ in to še precej ceno.

Učitelji-pevci peli smo lepo pesmice slovenske, dokler ni prišel ločitve čas, ki nas je spravil na razen, vsakega v svojo vas.

Konečno naj še omenim, da bi bilo umestno, ako bi se tudi gospodje duhovniki, še tudi učiteljujejo le za „silo“, vdeleževali okrajnih učiteljskih konferenc, kajti oni bi lahko iz svoje obširne prakse kaj povedali, kar bi služilo učiteljem v prid, a nasprotni bi iz praktičnih poskusov in razprav lahko kaj pridobili si za svoj učiteljski posel.

Politični razgled.

Dalmatinski deželni zbor je sklenil svoje zasedanje in zdaj miruje zborniška politika. Med tem se delajo priprave za velike vojaške vaje v raznih deželah cesarstva, katerih se udeleži tudi presvetli cesar in drugi udje cesarske hiše. Oficijozni listi pripravljajo srca državnih poslancev za nove denarne žrtve pri bodočem zasedanju v železniške svrhe, to je da se nakupi za 7 milijonov gold. železniških strojev in vozov državnim železnicam in gališki transversalki, katera zahtevajo vojaški oziri. S tem dobiva država vedno bolj značaj vojaške države po novem kroji.

Na Nemškem v Wiesbadnu so vzeli državni policaji na prošnjo kralja Milana in po povelji nemške državne oblasti srbski kraljici Nataliji dvanajstletnega sina Aleksandra ter izročili ga srbskemu vojaškemu ministru Protiću, ki ga je odpeljal v Belgrad k njegovemu očetu. Kraljica je morala zapustiti nemška tla pet ur pozneje, ko ji je bil sin odvzet. Nekaj dni se je mudila na Dunaji, potem je odšla v Pariz. Postopanje nemške vlade je — prusko.

Srbski kralj Milan pridobil si je velike simpatije madjarskih gledaliških igralk, ker se je ločil od svoje soproge Natalije ter dobil sina v svoje roke; ali narod je zbežan radi teh dogodkov in ne da se reči, kaj pride iz tega.

Rusija obhaja devetstoletnico, odkar je zasijala luč krščanstva na ruskih tleh. V to svrhu bodo od 22. do 31. t. m. velike slavnosti v Kijevu in v drugih ruskih mestih.

Ob enem obhaja Rusija veliko zmago svoje evropske politike, s kakoršno se že dolgo ni mogla ponášati druga evropska država. Vladar mogočne Nemčije, cesar Viljelm II. napotil se je z velikim, sijajnim spremstvom na ruski dvor, kjer so ga pričakali z enakim bliščem in gostoljubnimi rokami. Zunanji blišč svečanostij, ki se prav te dni vršijo na ruski zemlji v čast došlemu vladarju nemškemu, ne da se popisati; daje nam pa trdno zagotovilo, da se bodo evropske razmere reševale kolikor mogoče mirnim potom.

Uradna Italija posnema žide, ki so Boga križali; hoče poizvedeti, ali je katoliška cerkev, kateri je vidni glavar rimski papež, res od Boga, ali pa le človeška naredba. To namerava doseči z novo kazensko postavo, po kateri morejo vsakega duhovnika kaznovati zaradi „zlora-be“ duhovske veljave, to je če deluje po katoliških načelih.

V Bolgariji so stvari nejasne in nestanovitne. Pravega miru ni v deželi in upanja, da bi se kmalu rešilo bolgarsko prašanje, tudi ne.

Mogočna in staroslavna Francija prevzela je zadnji tečen vlogo pustnega šaljivca. Minister Floquet in general Boulanger sta se bila v dvo-boji. Priča je bil policijski višji komisar in predsednik Carnot je ministru čestital, da je rešil čast in glavo. Po francoskih postavah je dvo-boj prepovedan!!

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Albert vitez Conti, voditelj okr. glavarstva v Pulji, imenovan je okrajnim glavarjem v Primorji. Henrik Dimantich, pristav pri deželni sodnji v Trstu, imenovan je okrajnim sodnikom v Bolci.

Govor državnega poslanca dr. Lav. Gregorica je končan v naši današnji številki. Citatelji, ki so ga pazljivo brali, opazijo, kaj, kako živo in naravno opisuje najnovejšo zgodovino slovenskega naroda na polji ljudskega življenja. Priporočamo jim, naj berjo še današnji konec. Radi bi videli, ako bi brala današnji odlomek tudi gospoda, ki niso naše narodnosti, in tedaj bi jo prašali, kako sodi o našem položaju v kulturnem oziru in o našem dolgoletnem neprestanem boju za — slovenski abecce. Naši sosedje so narodne ravnopravnosti (z malimi izjemami) že siti; zato ne razumejo, kako se mora Slovenec za svojo narodnost, oziroma za svoj jezik toliko potegovati, ter mačejo naša prizadevanja, da bi obveljala državna temeljna postava v narodnem oziru, v en koš s težnjami nacionalcev svoje narodnosti. Med njimi in nami je velika razlika; kdor razlike pozna, nas bo tudi prav sodil.

Slovenska zasebna dekliška šola društva „Sloga“ in z njo združeni prvi slovenski otroški vrt v Gorici imela sta preteklo soboto svojo konecletno preskušnjo. Ob 9. uri so bili otroci z učiteljicami pri zahvalni sv. maši v semeniški cerkvi, kjor so med mašo prijetno peli. K izpitu v šolskih prostorih sešlo se je bilo mnogo mestne gospode, posebno iz učiteljskih krogov in izmed roditeljev navzočih otrok. Društvo „Sloga“ zastopal je predsednik dr. vitez Tonkli, šolsko oblast pa šolski nadzornik mestnih šol g. Josip Culot. Najprej so prišli na vrsto otroci I. razreda, katera je poučevala v dveh oddelkih g.čna Miška Jeglič. Odgovarjali so dobro ter zadovoljili navzoče poslušalstvo. V II. razredu izpraševala je voditeljica g.čna Marija Jug, katera je razen dobre volje pokazala jako lepe vspuhe svojega letnega truda. Tudi ona poučevala je v dveh oddelkih. Razpostavljena ročna dela so navzočim jako dopadla ter pričala, da so bile učenko med letom jako marljivo. Z lepimi pesmami in primernimi deklamacijami končal se je izpit v šoli. Na to je sledila poskušnja v otroškem vrtu, ki je pričujoče močno zanimala. Vitez Tonkli se je prav pohvalno izrekel o vztrajnem prizadevanju učiteljic in vrtnarice ter jih je javno pohvalil in zahvalil se jim v pričo navzoče gospode. Otroci so bili za dan pričujočih do 120. Po skušnji začele so počitnice, ki bodo trpele za otroški vit do 1. sept. za šolo pa do 16. sept. To šolo in vrt naj bi rodoljubi vedno imeli v mislih ter naj bi jima pomogli po svojih močeh o danji priliki. Daljši popis prihodujič.

Zrelostni izpiti na gimnaziji. K maturi oglašili so se letos vsi osmošolci. Od teh prestalo je izpit 13 in sicer: Gentili Hugo, Mosettig Ivan, pl. Peteani Gustav in Stavrides Demeter z odličnim, sledeči pa z dobrim uspehom: Glessig Marij, Grilanc Josip, vitez Herzfeld Rudolf, Kostelczki Ferdinand, pl. Milost Silvij, Moretti Dominik, Pogan Alojz, vitez Pozzi Viktor in Vodopivec Hilarij. Trije kandidatje padli so na dva meseca, štirje na leto.

Obesil se je preteklo nedeljo v neki hiši v ulicah Franca Ježefa neki dijak Karol Sch. iz „Piedimonta“, kakor piše „Corriere“, ker ni prestal zrelostnega izpita na tukajšnji o. k. višji gimnaziji, temveč je bil zavržen za eno leto. Sploh se govori, da so bili letošnji izpiti pod predsedništvom šolskega nadzornika vit. Grada veliko strožji nego lansko leto, ko je celo Avgust pl. B., svak velikega gospoda v Trstu, opravil izpit s povoljnim uspehom. Resnica je, da izmed 20 izprašancev jih je padlo 7, torej več nego tretjina. Slabšega uspeha ni imela niti mestna dekliška ljudska šola v ulici sv. Ivana, v katero zahajajo vsakovrstna mestna dokleta.

Obrtna šola v Gorici končala je svoj letošnji tečaj v nedeljo 15. t. m. Jutra in v nedeljo bodo razstavljeni nekateri izdelki učencev te šole od 10. ure predpoludne do 1 pop. Sklep je bil slovesen v pričo mnogo gospode. Začasni voditelj je bil Ant. Jacobi, mestni učitelj.

Družba sv. Cirila in Metoda bo imela v nedeljo 29. t. m. svoj redni občni zbor na Ptujih na Spodnjem Štajerskem. Oč 10¹/₂ predpoludne bo sv. maša pri oo. minoritih, ob 11¹/₂ pa občni zbor v „Narodnem domu“ po dnevnem redu, ki ga predpisujejo društvena pravila. Glasovalno pravico imajo oni udje, katero določuje § 14 društvenih pravil; navzoč sme biti vsakdo, kdor je ud katera podružnice.

Jožef Jerič, župnik v pokoji in mnogoletni urednik „Slovenec“ umrl je v petek 13. t. m. v St. Vidu na Koroškem, kamor je bil sli zdravlja iskat. V ponedeljek je bil slovesen pogreb v Ljubljani, kamor so telo prepeljali. Banjki je veliko delal za na-

rod slovenski v duševnem in gmotnem oziru; zato je zaslužil blag spomin v srci vsakega rodoljuba. Bog mu daj večni raj!

Viktor Dolenc, prerano umrli predsednik „Delavskega podpornega društva“ v Trstu, dobil je dostojen nagrobni spomenik na pokopališču sv. Ane v Trstu, ki se v nedeljo 22. t. m. slovesno odkrije ob 6. uri zvečer po naslednjem sporedu: 1. „Na grobu“, zbor. 2. Blagoslovljenje spomenika. 3. „Na gomili“, osmerospjev. 4. Primeren nagovor. 5. „Nad zvezdami“, zbor. Rodoljubi in znanci pokojnikovi se vabijo k obilni udeležbi.

„Rimski Katolik“ imenuje se nov list, ki ga urejuje in izdaje dr. Anton Mahorčič, profesor bogoslovja v Gorici. List izhaja v zvezkih, obsežnih po šest tiskanih pol, vsake tri mesece enkrat in stane za vse leto (12 mesecev) 2 gl. Posamezne zvezke prodajata tudi G. Likar in M. Kopač (Coppag Skert) v Gorici ter „Kat. bukvarna“ v Ljubljani po 50 kr. Prvi zvezek obsega naslednje sestavke: „Rimski katolik.“ Več luči. (O idealizmu). Katoliški liberalizem. Pisma o vzgoji. Črtice o ruski cerkvi. Pamot in sv. pismo o narodnosti. O bistvu cerkve. Iz dnevnika Štefana Hodulje. Slovstvo. Poezije II. Sim. Gregorčič. — Cuore. De Amicis. Ogljed po katoliškem in slovenskem svetu.

Podgorska trirazrednica je končala šolsko leto v soboto. Po zahvalni sv. maši, med katero je mladina pela prav lepo, bila javna preskušnja. Lep napredek se kaže toliko pri otroškem vrtu kakor pri šoli. Otroci iz vrta obdarovali so se s kolači; pridnejšim učencem iz šole dali so se primerni molitveniki.

Poziv. Zaupljivo obračam se na slovenske, hrvatske i srbske rodoljube, pozivajoč jih prijateljski, da se izvolijo predplatiti ali naročiti na tretjo knjigo njihovih glasbotvorov, koje kanim v kratko vrome obelodaniti. Knjiga obsezala bude obširno i raznovrstno gradivo, ter se nadam, da bude zanimala vsacega, koji se glasbom ali pevanjem bavi. Zadržaj knjige bude naslednji: — sledi 24 raznih toček; med njimi tudi S. Gregorčiča: Oj vstani solace moje! za sopran ali tenor se spremljevanjem glasovira. — Ker bodo tiskovni stroški vsled obilega zadržaja visoki i ker moram iste napred izplatiti, prosim osobito dosadanje naročnike svojih glasbotvorov, da mi izvolijo priposlati predplatni iznos — dva forinta —, kajti samo tim načinom bude mi mogoče, delo čim prije izdati. Od naših družtev i članov njihovih pričakujem izdatne podpore. Prva knjiga je popolnoma razprodana; ako bi se pak oglasil zadosten broj novih naročnikov, dal bi tiskati drugo izdanje. Cena prvej knjige je dva forinta. Druga knjiga se može še dobiti i to po 1 for. 60 n. Kousečno javljam slavnemu občinstvu, da nameravam takoj za tretjo knjigo obelodaniti svoje najnovije delo „Zvonimir“, kralj hrvatski, romantično opero v treh činih i to v glasovirnem izvadku s popolno partituro za pevanje i popolnim tekstom. Da olajšam izplačivanje naročnine, nameram sem to delo izdati v treh knjigah, za vsaki čin jedno knjigo po dva forinta. Razume se, da izide leto kakor rokopis i da se naproti javnosti pridržuje vsa prava. Zahvaljujoč jugoslavjanskim rodoljubom za dosadanje podpiranje, nadam se čvrsto, da bodo tudi zdaj moje nastojanje uvažili i dragovoljno odzvali se temu pozivu. Spljet (Dalmacija) v dan sv. Cirila i Metoda 1888. F. S. Vilhar.

Listnica uredništva. Iz zasebnega pisma smo poizvedeli, da je neki šolski dostojanstvenik pri javni seji izrazil, da je dobil od našega uredništva neki spis zahtevajoč šolske reči. Temu nasproti moramo zatrditi, da naše uredništvo ni takega spisa nikoli nikamor poslalo, ker sploh takega sestavka niti ni imelo v rokah. Dotični gospod bil je torej mistifikovan, ali pa se ni prav izrazil.

Poslano.

Podpisano društvo zahvaljuje se najtopleje in najiskreneje vsem, kateri so na kateri koli način pripomogli v to, da se je slavnost štiridesetletnega vladanja Nj. Veličanstva Franca Jožefa 1. 15. t. m. v Selu dostojno in lepo izvršila. V prvi vrsti se prav srčno zahvaljuje vsem diletantom, gospodičnam in gospodom, ki so se požrtovalno trudili, da se je beseda tako dobro sponesla; isto tako srčno zahvaljuje se gospodom pevcom in gospodu pevovodji, ki so tako ljubeznivo in radovoljno sprejeli in častno rešili svojo nalogo pri besedi.

Srčna hvala gospodu ravnatelju centralnega semenišča, ki je opravil svečana večerica in zahvalno pesem, gospodu, ki je imel slavnostni govor, gospodičnami, ki sta deklamovali, gospodema, ki sta pela dalmatinski šajkaš, kakor tudi ojnima gospodoma,

ki sta velikodušno prepustila v porabo deske in potrebna drevesca v kinč.

Srčna zahvala Sokolu Goriškemu, ki je tu prvi-krat nastopil ter po svoji obleki očaral občinstvo. Srčna hvala udom in predsednikom Goriškega in Ajdovskega podpornega in Lokavskega rokodelskega društva, ki so nas toli mnogobrojno počastili s svojim pohodom; srčna hvala Črniškim fantom, ki so se udeležili z zastavo, in Gojaški deputaciji; isto tako Štarsko-Ajdovskemu in Rifenberškemu pevskemu zboru; lepa hvala Devinskim rodoljubom za brzojavko, sploh srčna hvala vsem, ki so na ta ali oni način prišli v pomoč, da se je slavnost tako lepo vršila, kakor tudi vsem onim, ki so se slavnosti udeležili.

Naposled nas veže sveta dolžnost, da se še posebej naj srčneje zahvalimo gospodu Sternadu, nadučitelju črniškemu, in g. K., ki sta nam šla na roko z besedo in v dejanji ter ata sploh omogočila, da se je slavnost vršila.

V Selu, dne 16. julija 1888.

„Bralno društvo v Selu.“

OZNANILO.

Naznanjam prav udano slavnemu občinstvu, da 16. julija t. l. sem prenesel svojo zalogo hišne oprave, zrcal, podob, tkanin itd. itd. v ulico Contavalle h. št. 2 poleg kavarne Schwarz, nasproti gostilni pri „Ogerski kroni“.

V Gorici, 18. julija 1888.

Valentin Cappellani.

GLASOVIR,

dobrega in stano vitnega glasu, srednje cene, je na prodaj. Kdor hoče več o njem izvedeti naj se oglasi pri opravištvu „Sočo“, v semeniških ulicah, h. št. 10.

„SLOVANSKI SVET,“

slovenski časopis, ki izhaja dne 10. in 25. vsakega meseca na 16. velikih straneh, objavlja politične članke in spise kulturne vsebine, kakoršni so za našo in sedanjo dobo, zlasti avstrijskim Slovanom, jako potrebni in važni. Priobčuje prevode slovenskih del, dopise iz slovenskih dežel in držav, vesti, dogodke in slovensko književnost. Cene je nenavadno nizke.

„Slovenski Svet“ stoji: za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr., za četr let 75 kr.

Naročnina se pošilja upravništvu „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj: Fran Podgorin-k

IVAN CESCOTTI

DROGÉR

si šteje v čast opozoriti tukajšnje slavno občinstvo, da je odprl

DROGERIJO

v Gorici

pred škofijo (Via dell'Arcivescovado) št. 3

z bogato i popolno zalogo drog, zdravilnih trav, olj, spiritov, barv mletih na olji in suhah, barvarskih potrebščin, kemijskih priprav, vsakovrstnih firnežev, čopičev in gob na veliko izbiro, krtač, zamaškov. Portlandskega cementa in hidravličnega jappa.

Zgoraj imenovana firma sprejema naročila na debelo in na drobno, jamči dobroto naročenih stvari, najnižje cene in natančno izvršitev sprejetih naročil.

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju
«pri angelu» v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša vóda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudninskih vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislil, poslužiti se Vaše zele pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabil samo 6 steklenic popolnoma ozdravel.

Pri takom vspehn morem Vašo esenco le najgorkeje priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itd, ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvaležnosti kot v resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Stanovanje

nasproti „Rudolfiniju“ se da v najem s 1. avgustom. Več o tem pove opravištvu Soče.

Krajevni in potovalni lexikon (Orts- und Reise Lexikon)

Avstro-Ogerske,

izdelala

Josip pl. Kendler in Leop. Siller.

Krajevni in potovalni leksikon obsoza vse avstro-ogerske kraje ter železnične, pošne, parobrodne in brzojavne postaje s zaznamovanjem železničnih in parobrodnih podjetij; zaradi tega je za vsacega neobhodno potrebna knjiga.

Krajevni in potovalni leksikon sestavljen na podlagi današnjih prometnih razmer, je visoke pomenljivosti za c. kr. vojake in vojaške oradnike, ker je v njeni navedena natančna lega vsacega kraja v Avstro-Ogerski. — Dalje je tudi važen za pošne, železniške in brzojavne uradnike.

Krajevni in potovalni leksikon je posebne vrednosti za vsacega odvetnika, bilježnika, sodnijskega uradnika itd., ker je pri vscom kraji povedano politično in sodnijsko uvrščenje, kakor tudi za vsakega graščinskega oskrbnika, tovarnarja, potovalca, izvoznika in uvoznika itd., in to zaradi tega, ker je pri vsakem kraji, navedena pošta, železnica, oziroma bližnja pošta in železnična postaja.

Krajevni in potovalni leksikon izide v 30 zvezkih po 30 kr., ali subskripcijska cena za celo delo a. v. gl. 7.— ter se dobiva v vseh knjigotržnicah ali pa pri založniku Leop. Siller-ju, Dunaj l., Grünnergasse l.

Tekoče zlato, tekoče srebro,

s katerim vsakdo lahko pozlati ali posrebrni okvire in lesene, rudene, papirnate, usnjate in vsakošnje reči, da so prav krasne in trajno svetle. 1 steklenica s čopičem se dobi za 1 gl.; 6 steklenic za 5 gl. s poštnim povzetjem pri S. FEITH-U v Brnu na Moravskem.

Franca „čisti hitro in gotovo.“
professor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
professor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“
Vrelec Profess. Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: **FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC.** Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

KMETOVALEC

je edini slovenski, gospodarski list s podobami, ki izhaja dvakrat na mesec na celi polji in prinaša poljedelsko, živinarsko, vinarsko in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnico ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

VRTNAR

je list s podobami, ki prinaša sadjarke in sploh vrtnarske članke in izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastonj.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi clovek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledcah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji pri zastíženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu katarih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživiljoda pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno žumeta, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škriatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja učí, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cona za eno sobo 80 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kislí litij kot zdravilo. Liter radensko kisló vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množica, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazuje Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve nisto skoraj nič pivilali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzeto kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih sevniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske slat. se na Štajerskem.

V zalogi ima kisló vodo P. Solinger v Trstu.